

Horthy Miklós

Contributed by olaf
2004. October 23. Saturday 11:10

There are no translations available. Ki volt a Horthy Miklós? Egyesek az egekig magasztalták és magasztalják, mások sárral dobálták és dobálják. Egy valamit azonban mindenkinek el kell ismerni; hazánk legkitűnőbb tengerésze volt. E viszont árdemes emlékezni! Az emlékeknek szentelem ezt az állást, amelyben a tengerész pályafutását kávéig.

Gyermekkortól a gimnázium végéig

Horthy Miklós 1868. július 18-án született Kenderesen. Anyasapja, nagybátyjai Horthy István minden vonatkozásban a magyar kávépnelesség képviselője. Anyasanyja, dévaványai Halasy Paula a magyar nagyszonytűpúsnak a megtestesítője.

Nyolc testvér volt hat fiú és két lány. A család ötödik gyermeke volt. 6 éves korától a helyi iskolában tanult. 8 évesen szakadt el a szülőházi háztól, amikor a Debreceni református Kollégium diákja lett, majd 10 éves korától gimnáziumi tanulmányait Sopronban végezte.

A korban harmadik fiú testvér, Béla tengerész névvel volt a fiúmei akadémián. Tizenhét éves korában szerencsétlen baleset áldozata lett, egy gyakorlat során a vízbe halt bele. A szülői kálíg heverték ki a vízről, amikor a tizenkét éves Miklós azzal a vértatlan kávéssal állt el, hogy halott baltya helybe lépett, be a tengerészetbe. De arra annak, hogy a mindenkinek szigorú apa feléje néha engedékeny, a vélt elutasító volt. A szülői kálíg keményen állást foglaltak a gyerek kávéinsága ellen. Am a kis Miklós nem engedett. Ásra és őra elállt kálíg.

Makacs kitartása végül győzelmet aratott. Szülei beleegyezésével elkáldte felvételi kávényát, amely nagy okoz a tengerészeti hatásáigoknál. Maga Ferenc József is felfigyelt az ágyre. Horthy 14 évesen bekerült a Fiumei tengerészeti Valoska felé vezető út mellett álló császári és királyi Tengerészeti Akadémia hallgatói kávé. Falain a kávévetkezé felirat volt olvasható: *â€œA Kávé-TELESSÉG AZ ÁLETNÁL IS FONTOSABB*. Ez a jelmondat elkávéig.

A Fiumei Tengerészeti Akadémián

Az intézetben vasfegyelm uralkodott, a legkisebb mulasztást is ugyanazzal a kávényártelen szigorral büntették, mint a szárazföldi katonai nevelés intézeteiben, amelyet a császári honosított meg személyes példamutatással is erősítő.

A Monarchia fegyveres erői a fegyelm a császári kávévetkezé meghatározására állt fel:

-a feladatok teljesítését kávételesség-azoktól teljesítését dicsőretet, -a nem teljesítését büntetést árdemel

Amikor az ifjú Horthy Miklós 1882-ben belépett a fiumei tengerészeti akadémiára, akkor nem csak az osztrák-magyar, de más tengerészeti iskolák is vitorlásokon kávépezték ki a névvelőket. A vitorlások romantikája hatott az ifjúra, rajongása lett a vitorlás hajásnak, vitorlás sportnak, amelyet kávésbübb lelkes odaadással és eredménnyesen áztott.

A tengerészeti akadémián már az első ávfolyamban is sokkal inkább a gyakorlati kiképzés árdelke, mint az elmélet. Ásszáis, evezés, lévelés voltak legkedvesebb tantárgyai. Valamennyiben, kivétel nélkül kitűnt. A tisztán elméleti tárgyat már kevésbé kedvelte, áppen csak annyit foglalkozott velük, mint amennyi az ismeretek kálíg megalapozás és az elmenetel szempontjából szükséges volt.

Az elzárt, vidám egyéniségnek szinte csak barátai voltak, ellensége alig akadt. Viszont ettől függetlenül korán sincs hájáj a komolyságnak, vagy áppen a határozottságnak, amely a haditengerészeti pályán nélkülözhetetlen. Már akadémián a nyári behajászon bizonyosodott, mert a legnagyobb ártámmal és a legteljesebb odaadással végezte a vasfegyelm kávévetelét, nehéz szolgálatot, amellyel a névvelőket ázelés-tákt kaptak a kávésbübb. Áletákból. Kávényedőn teljesítet minden feladatot a legzordabb idájáris mellett, a legerősebb hullámmzásban vadul táncolás hajás sem tudta kedvet szegni. Ha szakadás esben kellett négyháris fedélzeti árságet állnia, ha a hullámm tengeren neki kellett vasárnap este császákkal a hajásra hozni a szárazföldre szabadsáigolt legényságet, amikor nem is csak egy meglehetésen "becsápett" matrász veszélytelen berakásáért volt felelős, hanem a fegyelm betartásáért is mindig nyugodtan, néha mosolyogva végzte munkáját.

Boldog békeidő

Szolgálat első éveiben mind másod, majd első osztályú tengerész hadaprásd korában, a mindenkori "felszerelt" hajás egyes hajásin volt beosztva. Az 1800- as évek utolsó ávtizedeiben a császári és királyi haditengerészeti iskolák az volt a

szokás, hogy a nyári hónapokban, májustól szeptemberig az ögynevezett "Sommer-Eskadre" (a Monarchia modern egységiből alakult) volt felszerelve. A téli hónapokban pedig a "Winter-Eskadre" (rögi vitorlásokból állt). Az elbők a tisztek a legújabb legmodernebb technika használatával, még vitorlásokon a lassan, lassan letűn, de a tengerész kiképzés elsajátítása szempontjából, nagy fontosságú vitorlás szolgálattal ismerkedett.

Hadapról korában a hárrom év alatt, kilenc kétféle hajóra hajózott be, amelyeken kétféle utakra is sor került. 1988 nyarán a barcelonai világtájon alkalmából egy császári és királyi hajóraj látogatta meg Spanyolországot. hajóraj a "Tegethoff" nagy páncélos - mint vezérhajó - a Kaiser Max, a Prinz Eugen és a Don Juan d'Austria (a formájuk miatt vasalásnak csóft) kisebb páncélosokból tevődött össze. Ez utóbbin szolgált Horthy Miklós. Don Juan d'Austria páncélos fregatt

Erről az történet szírmazik az alábbi anekdota, amely kézzismert volt a császári és királyi haditengerészetnél:

Barcelonában az admirális megengedte, hogy bizonyos időkben spanyol vendégek is meglátogathassák a hadihajókat. A fiatal katonák is akadtak ismerősei, akik kétféle egy fiatal lány kétféle nagy öröklődést tanosá-tva a hajó tovább maradt a fedélzeten, mint azt a szigorú hajórend lehetővé tette. Ennek eredményeképpen a fiatal vendéglátó, májnap parancsnoki kihallgatáson 14 napi hajófogságot kényelhetett el a számlájára. Barcelona azonban sokkal szebb és csábosabb annál, semhogy a hajó lehessen csak csodálni, kétféle nem ilyen fiatalon. Bajjaisaival megtárgyalva az engedély kijátszását a bejárt katonát este, egy beült csónakkal utána szökött a társaságnak. Szerencsén partot ért civil ruhájában és téleletes biztonságban érezve magát, elindult társai után Barcelona. A civil ruha keltette biztosnak hitt inkognitó egy pillanat alatt vált semmivé, amikor egyszer csak szembe taláلتa magát tulajdon hajóparancsnokával, Vostri sorhajókapitánnyal. A helyzetet mentendő azonnal sarkon fordult és mellékkutakozott, rohant vissza a kikötőbe, ahová tudomása szerint a parancsnoki csónak volt rendelve. Szerencsére volt, megtaláلتa a várakozás csónakot, annak legújabb elrejtette a t és megindultak a horgonyon álló hajó felé, hártil az állás parancsnokkal, elül pedig a pad alatt a kiszékkelt katonával. Megérkeztek a hajó oldalához, ahol a menekülő az evezősök a hajó oldalán lévő ágyúnyálánálson át betuszkolták a térfelére fedélzetre, amíg a parancsnok felsötörte a részre leengedett hájgcsón. A fedélzetre érkező parancsnok első szava az a fogadás rászóláshoz a kévetkezé "Azonnal kéretem a fedélzetre Horthy Miklós tengerész katonát. Az rászólás róméletlenül csak a csodálkozó nagyobb, amikor meglátja, hogy kiszékkelt bajjaisa óppen az egyenruhájait kapkodja magára a szálláshelyén. Nálja nagyobb csak a hajóparancsnok nézett, amikor egy perc múlva Horthy Miklós az elár-rásoknak megfelelően jelentkezett nálja. Nem is volt sok mondanivalója részre, csak ennyi: "Na jó van, menjen csak aludni. Jó ájszakát."

Az évek múltak. A tengerész katonából sorhajó zászlós, a sorhajókapitányból pedig tengernagy lett, amikor a párlai hadikikötő parancsnokának az estélyen megint találkoztak, és az öregőrlő felrehá-tva a fiatalabb tisztet, feltöve nekardást:

- Mondja csak, ugye maga volt ott "akkor" Barcelonában?

- Akkor, tengernagy őrlő, a Ramleh-on? Bevallom, én voltam.

- De hártil miféle őton került én vissza a hajóra, mire hívtam?

-Én, tengernagy őrlő volt szá-ves visszavinni a saját parancsnoki csónakján - felelt a sorhajózászlós.

1889-ben tette le a tiszt vizsgát, első osztályú hadapróló lápve elül, félévvel később már sorhajó zászlós volt felhadnagyi rendfokozatnak felel meg. Elülőptetése után tártórkorszáiban a konstantinápolyi állomáshajóra került beosztott tisztként.

Ez a beosztás továbbá tágá-totta látóterét tekintve, hogy a XIX. Század végén az Európa "beteg embernek" tartó tártórkország felvára a diplomácia boszorkány konyhájaként másként dött. A nagykéveti szalonokban szakadatlanul élték, pezsgő let folyt, amely egyaránt alkalmas volt szerelmi kalandok kezdeményezésére és az ilyenek leple a fontos, kényes politikai helyzetek kiaknázására. Miután a fiatal tisztben meg volt az észlelés és a röklet dős a lényes iránt, és állandán nyitott szemmel jártil, áit tudott láttil a lepleken, lehármozva a kért-tét fel tudta ismerni a tártórn. igazi okait.

Nyolc hónapos konstantinápolyi tartózkodása után 1892 őszén a Saida nevű korvettre osztótták be, amely májféltől évig tartó tengerentől őtra indult. Az akadémiájáról kikerült legfiatalabb másodosztályú katonával. A Saida őtja a Szezi csatornáon és a Vörösi tengeren áit Ceylon szigetre, majd Indiába, Bombaybe, Kalkuttába, ezek után Szingapórra, Bankokba, a Borneó és a Jáva szigeteken áit Ausztráliába vezetett. Itt hártil kikötőlt látogatt meg. Innen ásjáland, ásj Kaledónia, az ásj Hebrida és a Salamon szigetek sokasága kévetkezett, majd a hajó megfordult Szingapórlőrlővel az Indiai áceánon és a Vörösi, majd a Földközi tengeren áit bejutva az Adriára tórt haza. S.M.S. Saida gáz korvett, melynek fedélzetén Horthy Miklós világtájon utazásban vett részt 1892-ben.

A világtájon őt után a Tengerészeti Mészaki Bizottság felnőke, Hermann von Spaun altengernagy mellé nevezte. A bizottság feladata az volt, hogy figyelje és őrtökelje a technika fejlődését a haditengerészet sajátosságainak fig

váctelével.

1896-ban a Schinau gyárban épített Magnet torpedó-naszádóitvételben os haza hozatalában vett részt. A hajó Keleti tengerről, Európába megkerülve hajózott Párizsba minden emeletre másolt esemény nélkül.

1896-ban torpedó-tiszti tanfolyamra vezényelték, ezzel egy olyan csapatba került, amelyet ebben a korban, mint a haditengerészeti huszársággal emlegettek.

A torpedó akkor még aránylag jó fegyvernem volt, hiszen azt az 1870-es években találta fel a magyar származású Luppis János. A szolgálat a kicsi, minden kényelmet nélkülözve torpedóvető naszádokon nagyon kemény volt, kénytelenesen a másodosztályú ténypuson, ahol például menet közben a kormányos a tisztitől asztalán állt a kényes hullámvértesnél is nyakig eljött. Többi viharok idején rendkívüli fizikai megpróbáltatást jelentett a szolgálat a tiszteknek, mint a legényeknek ezeken a veszélyes száguldásos hullámok tetején ugráló hajókon. Csak olyanok kerülhetnek ehhez a fegyvernemhez, akik rendelkeznek az úgynevezett "Kommandobrücken-Nerven-el", azaz a parancsnoki hádi idegekkel. Ugyanis katasztrofesen fontos a jó idegrendszer a nagy sebességgel mozgó kis hajókon, mert a torpedó-naszádók harci rendeltetésre az volt, hogy a csatahajókat, cirkálókat a lehető legjobban megkényezeltesse a halálos fegyverrel, a torpedó, miközben az előbbieket a legrosszabb körülmények között vezette haza a naszádot az Atlanti Óceánra, Földközi tengeren át Párizsba. Igen zord időjárású kényes hullámok kényezeltek rajtuk. Mindehhez nem volt elég csak tengerésznek lenni. A hajó szinte a saját testének örve, az azt irányítókat, manőverezőket, ténylegesen kezelve a kormányokat os a gépeket.

A torpedó-tiszti tanfolyam elvégzése után 1897. május 1-én II. osztályú sorhajó hadnagyá neveztek ki.

1898 nyarán Angliába vezényelték, ahol a Yarrov máveknél építve a Boa os a Cobra nevű torpedó-naszádó hazahozatalában vett részt, mint a Boa első tisztje. A két torpedó-naszádó próbáján a Boa kondenzátor csatlóvei csatlóknál kezdnek, ebből kiderült, hogy konstrukciós hiba miatt mindkét hajó ezeket ki kell cserélni. Egy még a nehézségekkel tető Angliában. Ez volt az első zavaros körülmény. A másodszor pedig az, hogy a végleges kifutás után a Boa parancsnoka megbetegedett os Horthynak kellett átvennie a hajó parancsnokságát. Egy aztán az vezette haza a naszádot az Atlanti Óceánra, Földközi tengeren át Párizsba. Igen zord időjárású kényes hullámok kényezeltek meg.

Horthy sorhajózási szóst hazatért után átvette nyelték a párizsi tengerészeti szakmai képzésnek. 1899 tavaszán Artemisia kiképzés vitorlás parancsnokává neveztek ki.

1901 nyarán megnézte, feleségül vette jószáshelyi Purgly Magdolnát.

1905-ben, az akkori teljesen jó Sankt Georg páncélos cirkálóra került torpedó tiszt beosztásban, os mint ilyenek, az feladata volt a hajó legények tengerészeti szakmai képzése, azaz a hajó csónakjainak kezelése, evezés, vitorlás.

Ebben az időben a politikai bonyodalmak következtében nemzetközi csapatoknak kellett megszélniük a Mytilene os a Lemnos szigeteket az Égei tengeren. Egy osztrák-magyar hajóraj is elindul a két sziget felé. A hajóraj vezérhajója Sankt Georg cirkáló, amelynek parancsnoka Ripper admirális volt, aki egyben a nemzetközi hajóosztagok főparancsnoka is. A Mytilene szigetre kitelepült nemzetközi tengerész legények parancsnoka pedig Horthy Miklós volt.

A két idet os befejezése után elvégzett egy felső szintű tengerészeti tanfolyamot, majd a haditengerészeti parancsnokjachtjának a Lacromának az első tisztje lett.

Itt gróf Montecuccoli tengernaggyal került a kényesebbi kapcsolatba, akit kényes szigorúsága miatt vasgrófnak is hívtak. Kiváló os kitaró haditengerész parancsnok, aki a magyar os osztrák parlamenti tiltakozások ellenére elmondta, hogy a monarchia jó csatahajó építését szavazza meg. (Ezek a Viribus Unitis, a Tegethoff, a Prinz Eugen os a Szent István.) A vasgróf felismerte Horthy kiváló tulajdonságait os megkedvelte t. Rávidesen kinevezte a Konstantinápolyban állomásozó Taurus parancsnokává. Ez a beosztás egy évig tartott.

1908-ban az első parancsnoksága idején jétszédnek le ténylegesen azok a politikai események, amelyek előidéztek a későbbi birodalmi eseményeket, azaz Bosznia-Hercegovina bekebelezését az osztrák-magyar birodalom Horthy a veszedelmes os kényes politikai helyzetekben jézan ténylegesen, a dolgok mályra jé, másra kelt, de sz eseten azonnal tette os katonának bizonyult. Nem csak kitűnő tengerésztiszt os hajóparancsnok, de les eszé finom szimató politikus os diplomata is volt. Jelentése nagy feltűnést keltettek Bécsben, a hadgyminisztérium haditengerészeti osztályán, olyannyira, hogy azokat kivétel nélkül eljuttatták a császár katonai irodájához, ahonnan egyenesen I. Ferenc József kezébe kerültek. Az uralkodó nem csak felfigyelt Horthyra, de meg is jegyezte magának, másolt nyolva tehetséget. A későbbiek során ennek kényes szájnysegédi kinevezését.

A Tauruson betöltött parancsnoki beosztása 1909 augusztusában lejárt. Utána nehézséges napos szolgálat következtében a Kaiser Karl VI. páncélos cirkálóán, amely után Bécsben os az első lett I. Ferenc József szárnysége. Az király a "világ első gavalléora", a kérelhetetlen kényes ténylegesen, a puritán gondolkodás megtestesítője. Ezen

gondja Ács munkájja mellett figyelme a legcsekélyebb dologra is kiterjedt. Nem volt kánnnyÁ± dolog mellette szolgáljni. A legkisebb hiba esetén is azonnal "intÁzokedett", de ilyen intÁzokedÁcsre Horthy esetÁben soha nem kerÁlt sor. Pedig nem volt kánnnyÁ± a helyzete a tengerÁcsz szÁjrnységÁdnek, májr csak azÁrt sem, mert a kÁok haditengerÁcsz egyenruha ritkán volt valami az uralkodÁs kÁnnnyezetÁben, Ács mert Ferenc JÁzsefnek egyÁjltalÁjn nem szÁ-vÁ¼gye a haditengerÁcszet.

Horthy MiklÁs minden tekintetben megfelelt a vele szemben tájmasztott kÁnnvetelmÁnyeknek, Ágy az uralkodÁsval valÁs ÁcrintkezÁcsben, mint az udvari esemÁnyek idejÁn. RÁnnvid idÁ' eltelte utÁjn májr nem volt titok az udvarnÁjl, hogy a csÁj nagyon kedvelte Horthy MiklÁst, amit mi sem bizonyÁtott jobban, mint hogy a hivatalos nÁogy Áv letelte utÁjn Á' mácg egy fÁc Ácvig a csÁjszÁjr mellett maradt, annak kifejezett utasÁ-tÁjsÁjra. KÁnnzben 1914 januÁjr 20-Ájn Horthyt sorhajÁs kapitÁjni neveztÁc ki.

Ekkor mácg EurÁpÁban lÁjtszÁlag boldog bÁcokidÁ'k honoltak. Ezt tánnrtÁcok meg, mint egy villÁjmcspÁj a szarajevÁi lÁjvÁcsek, amelyek megÁnnitÁcok a trÁnÁnnrÁkÁjs pÁjrt. Ezek lÁjvÁcsek elÁ'bb lÁjngba borÁ-tottÁjk EurÁpÁt, majd az egÁ vilÁjgot. Melynek hatÁjsai a mai napig is ÁcrezhetÁ'k.

A hÁjborÁ°

A hÁjborÁ° kitÁnnrÁcse utÁjn Horthyt a Habsburg csatahajÁs parancsnokÁjvÁj nevezik ki. A hajÁs tácrlensÁcgre volt kÁjrhozta ÁjllomÁjs helyÁn, amit parancsnoka nehezen viselt el.

1915. januÁjr 10-Án ÁjllÁ-tottÁjk szolgálta a Novara gyorscirkÁjÁt, amelynek parancsnokÁjnak Á't neveztÁc ki. A parancsok vÁjlasztÁjsÁjÁl fenn maradt tánnrtÁcnet szerint egy vacsora alkalmÁjval Anton Haus tengernagy Á-gy szÁlt tánnrsÁcchez: ÁcœHorthy rájtermett, Á¼gyes Ács alkalmas tiszt Ács mindig szerencsÁcs; adjuk hÁjt neki a NovarÁjt.Ácœ

A hÁjborÁ° májr egy Ácve tartott. Az antant a DardanellÁjkat ostromolta, nehÁc helyzetbe hozta TÁnnrÁkorszÁjgot. A nÁcme vezetőcs PÁjÁjba kÁ¼ldÁtt 3 UB tá-pusÁ° tengeralattÁjÁt vasÁton. Ezekkel az egysÁcgekkel prÁbÁjlt meglepni az antant erÁket Ács megsegÁ-teni a tánnrÁkÁjket. A tengeralattÁjÁt hatÁsugara nem tette lehetÁ'vÁc, hogy a TÁnnrÁkorszÁjgig veletlenül utat sajtÁt erejÁ¼kbÁ'l tegyÁcok meg. A nÁcmet hadvezetÁcs kÁcraÁcsÁcra a cs. Ács kir. flotta egysÁcgei vontatÁjk el kb. fÁc Ájsszerakott tengeralattÁjÁt kÁjzÁ¼ elsÁ'kÁc ont UB 8 futott ki a Novara vontatÁjsÁjban 1915. májjus 4-Án. A gyorscirkÁj kÁcmÁcnyei kÁjzÁc Horthy parancsÁjra vitorlavÁjsznat feszÁ-tettek Ács fÁjllÁc sodronybÁj kÁcmÁcnyt kÁcszÁ-tettek, Ác hajÁt, hogy messzirÁ'l tehergÁzÁj sziluejtÁc mutassa. RÁnnvid Át utÁjn egy nÁcmet matrÁsz beleesett a vÁ-zbe Ács eltÁ± majd a tengeralattÁjÁrÁsÁj hibÁjt jelentettek, Á-gy visszafordultak. Májjus 4-Án Ájra kifutottak. Az Át sorÁjn minden problÁcma nÁcokÁ¼l Ájthaladtak az OrtantÁsi-szoroson. 6-Ájn 8 Ásra utÁjn francia rombolÁsraj kÁjzeledett felÁj¼k. Az UB kÁjteleit eloldottÁjk Ács az lemerÁ¼ve tovÁjbb indult. A gyorscirkÁjÁs ÁjlcÁjzÁjÁt eltÁ¼ntettÁc, Ács teljes gÁzzel megindult hazafelÁc. A franciÁjk riadÁstattÁjk cirkÁjÁsÁjkat, hogy a szorosban vÁjgÁjk el a Novara ÁtjÁjt. Horthy azonban jÁ¼ szÁjmolta a cirkÁjÁsÁjkat nem voltak gÁzÁcszek Ács mielÁ'tt elvÁjghattÁjk volna a hazafelÁc vezetÁ' utat betÁnnrt az AdriÁjra Ács 7-Án hódolt PÁjÁjban.Á Az S. M. S. Novara

1915 májjus 23-Ájn Olaszorszájg hadat Á¼zent a MonarchiÁjnak. Aznap este a flotta hatalmas tájmadÁjst hajtott vÁcgre az olasz partok ellen. A NovarÁjnak a ScharfschÁ¼tze rombolÁs Ács 4 torpedÁsnaszÁjd kÁ-sÁcretÁcben Porto Corsinit kellett lÁ'ni. A keskeny csatorna partÁjn telepÁ-tett laktanyÁjk elpusztÁ-tÁjsa miatt a rombolÁs farral elÁ're hatolt be a csatornÁjba, Ács kÁc oldalra tá¼zelt. Ez alatt a Novara elÁ'bb 2000, majd 1000 mácetre is megkÁjzelÁ-tve a partot megkezdte a tá¼zelÁcst a tengerparti erÁ'dÁ-tmÁcnyek ellen. Ezzel tehermentesÁ-tette a szÁ±k csatornÁjban, meglehetÁ'sen korlÁjtozott kÁjrrÁ¼lmÁcny kÁjzÁjtt harcolÁs rombolÁst. NovarÁjt talÁjlatok ÁcrtÁcok, von Persich sorhajÁshadnagy, torpedÁstiszt Ájt emberÁcvel egyÁ¼t ÁcletÁc veszítette, tájbbben sÁlyosan megsebesÁ¼tek. Horthy ekkor cikkcakkban kezdte vezetni a NovarÁjt, Ács nem tájgÁ-tott a part kÁjzelÁcbÁ'l, amÁ-g a rombolÁs ki nem jÁjtt a csatornÁjbÁj, feladatÁjnak befejezÁcse utÁjn.

JÁcnius 17-Án Kifutottak PÁjÁjbÁj a Novara Ács az Admiral Spaun gyorscirkÁjÁsÁk, a Wildfang, az Ulan, a ScharsschÁ¼tze, az Uskoke rombolÁsÁk, valamint nÁcgy torpedÁsnaszÁjd kÁ-sÁcretÁcben. ElÁ'szÁjrr a Trieszti-ÁjblÁjtt fÁcsÁ¼ltÁcok Ájt, majd olasz partok felÁc vettÁcok az irÁjny. Rimini magassÁjgÁjban talÁjkoztak a Sankt Georg vezette csoporttal, melyet a SzigetvÁjr cirkÁjÁs Ács nÁcgy torpedÁsnaszÁjd alkotott. A Sankt Georg a Rimini kikÁjttÁcsatornÁjt Ács annak hÁ-djÁjt lÁ'tte, SzigetvÁjr a Novara tájmogatÁjsÁjval Fano Ács Pesaro katonai cÁcplontjait vette tá±z aláj. A Novara csoport visszatÁcra berohszÁctrombolta Tagliamento jelÁ'ÁjllomÁjsÁjt, majd PÁjla felÁc indultak.

JÁcnius 27-Án a Horthy MiklÁs sorhajÁskapitÁjny vezette kÁjtelÁcok Ancona elÁ'tt 20 mácrrÁjldre megÁjllt. A Novara kÁc csÁsÁcnakot bocsjított vÁ-zre bombÁjval Ács benzinnel megrakva az AnconÁjt bombÁjzÁs vÁ-zirepÁ¼lÁ'gÁcpek ellÁjtÁjsÁjra. A csÁsÁcnakok Á'rzÁcsÁcra egy torpedÁsnaszÁjdot hagytak hájtra. A kÁjtelÁcok tovÁjbb indult Ancona felÁc, ahol lÁ'ttÁcok a vasÁjviaduktot Ács a raktÁjrat. EzutÁjn tovÁjbb hajÁsttak Senigaglia felÁc Ács hasonlÁs cÁcplontokat pusztÁ-tottak el. FanÁsnÁj talÁjkoztak az Admiral Spaun csoportal Ács visszaindultak a csÁsÁcnakokhoz. A csÁsÁcnakok felvÁctele utÁjn PÁjla felÁc vettÁcok irÁjny, ahova minden kÁ¼lÁjnnÁjsebb esemÁcny nÁcokÁ¼l megÁckeztek.

1915 Á'szÁc a kÁjzponti hatalmak dÁjntÁ' offenzÁ-vÁjt indÁ-tottak Szerbia ellen, Anton Haus tengernagy a NovarÁjt a CattarÁsi ÁjbbÁjbe vezÁcnyelte. December 5-Án, hajnali hájrom Ásra a Novara nÁcgy rombolÁs Ács hájrom torpedÁsnaszÁjd kÁ-sÁcretÁcben kifutott a CattarÁsi ÁjbbÁjbl, hogy San Giovanni di Medua MontenegrÁs Ác lelemezÁcsi Ács utÁjnpÁstÁjki ahol a felderÁ-tÁcs szerint tájbb teherhajÁs Ájll Á'szerrel Ács Ác lelemmel megrakva- elpusztÁ-tsÁjk. Virradatkor ÁcrtÁcok el a

bejártat, azonnal tüzét nyitottak, elszárr szótlittok a parti tegek kezelőinek a laktanyájait, és mire a tüzök pátolni tudták az osztrák-magyar hajók benyomultak a kikötőbe, mindent leromboltak, ellyesztettek nyolc teherhajót és tizenegy másikat felgyújtottak. A teljes utánpótlás, amely a Szerb hadsereg volt, elpusztult. Sikerült selyos csapatot az ellenségre. Montenegró ereje megtört, és 1916. január 13-án békét kötött.

1916. január 27-én a Horthy vezette Novara az Orjen és a Csepel rombolókkal kifutott, hogy zavarja az elléget hajóforgalmát. Rájávidesen a kórt romboló gáphiba miatt visszafordult, így a gyorscirkáló egyedül hajózott tovább. Este 5 óra 15-től hajrom cirkáló és tőbb romboló között állt az ellégetes egységekkel találkozt. A tőlerő elvisszaforrt bázisra.

Az Antant, az egyre jobban előrelő osztrák-magyar-német tengeralattjárók tevékenység miatt úgy döntött, hogy elzárja a meglehetősen keskeny Otrantói szoros az Adria bejáratánál. Ezt felfegyverzett halászhajók végezték, amelyek az elsodrony hálót vontattak a víz alatt, amelyekre aknák voltak erősítve, azok a tengeralattjárók, amelyek beleakadtak a hálóba, csak selyos sörényűek állták az útjukat, vagy elpusztultak a személyzetekkel együtt. A felső rombolók biztosították a halászgázókat.

Horthy 1916. július 8-án este felderítőra indul az Otrantói-szorosba. Ott nagy felfegyverzett halászgázókkal találkozott, amelyeket rávid távharc után ellyesztett. Másnap a hazafelé hajózó cirkáló és ellégetes egység találta meg, és igyekeztek az útját elválni. A hajó sebességi fájánya és a segétségére kért csónak azonban keresztül a hálózók az elléget száján át, és sikerült gond nélkül befutnia Cattarába. Az év folyamán cirkáló és tőbbeszer próbált hasonló útját, de látványos sikereket nem ért el.

1916-végén a hadi helyzet kívánatos volt, a szárazföldön az olasz front kivételével mindenhol ellégetes területek álltak a birodalom katonái, Oroszország lengyelek által lakott részei, az egész Szerbia és Montenegró, Belgium, az észak-keleti Franciaország a kőzponti hatalmak birtokában volt. Kivétel a románokat Erdélyben, és elfoglaltuk Románia felét Bukaresttel együtt. Várható volt, hogy Románia és Oroszország között fog történni. A tenger császárja és királyi flotta szilárdan tartotta nem csak a hazai partokat, de az utánpótlások számára nagyon fontos montenegrói partokat is. Biztosítva volt a tengeralattjárók kijutása a Földközi tengerre, hadikikötőinket nem fenyegette veszedelem. Pápa, Sebenico, a Cattarói hajóflotta szilárd, áthatolhatatlan védelmében áll. A francia Leon Gambetta és az olasz Garibaldi páncélos cirkáló és ellyesztése óta a nagy antant hajók nem merészkedtek Adria vizeire. A német és osztrák-magyar tengeralattjárók szilárdan tartották a Dardanellák és a Bosporusz bejáratát. Az angol hajókat ezen a harctéren is visszaverték a kőzponti hatalmak. Mindezek ellenére azonban az antant sokkal jobb helyzetben volt, mivel földrajzi helyzetük és az amerikai segétségekkel szembeállított gyarmatokhoz, nyersanyagforrásokhoz vezető utakat a kezében tartotta. A kőzponti hatalmak viszont rájuk voltak zárva, és győzelmeik ellenére is el voltak zárva a világon nyersanyag bázisaitól, amelyek kincseit nem csak az elléget, de még a semleges államok teherhajtás is az antant részére szállították. A német hadvezető úgy látta, hogy az idő ellen dolgozik, így a hajóboró végezőnek minél hamarabb befejezősöt szeretnék volna elérni. 1917 január 31-én bevetés nélküli tengeralattjáró hajóboró. Február 1-én, olyan hadműveleti területnek tekintette Anglia, Franciaország és Olaszország partjai közötti vizeket, valamint a Földközi-tenger keleti és nyugati részét, amelyben minden ellégetes és semleges egyaránt figyelmeztetés nélkül ellyeszt. 1917 nyárára kezdett fokozottan megjelenni a hadviselési márd eredménye. Az angol csapatok akadovva kapták az utánpótlást, Anglia névelvővé az elmiszerhiánál kőzdelte. Válaszként a kőzdelte a tengeralattjárók elleni kőzdelmet. Így az Otrantói szorosban az eddig lazább hálótvetett tőbbeszer kezdtek kiépíteni. Rengeteg halászgázó, számtalan romboló, kis cirkáló csoportosított ide, tőbbeszer a riasztórendszer, Otrantóban repülőteret építettek. Az Adria kezdett bezárni a tengeralattjárók, és a felső hajók számára.

Ezért velt látszólag az otrantói záró szótrombolója, mely akcióra 1917. május 14-én este kezdődött. No Saida, Helgoland cirkáló és antenna rádjait megkötötték, így a sziluettkék az olasz Indomito romboló osztályához hasonlóan tört. A cirkáló és szövetlenél körkeztek meg a hajnali órákban a hálótvető, hajrom kőzdelte pozícióban és szinte ugyanabban a pillanatban szálalt meg a tüzök tüzet ződés az útját vontak és vődés hajókra, azonnal ellyesztettek 12 hajót, 9 hajót harc és mozgáskötelenné tettek, ugyanakkor az ellyedt hajók személyzetből 72 embert mentettek ki a tengerből. A Novarára ebből 6 hajó ellyesztése, 5 megrongálása és 35 ember kimentése jutott. Az útjátvető végeredményeként a hajrom hajó rávid, gyors akciójánál hálótvető tőbb mint egy útjátvetőnek a megsemmisítését okozta. Ugyanakkor a kőzdelte tőn hajó és Csepel és Balaton rombolók is harcba kerültek és a Csepel az olasz Borea romboló ellyesztette. A Balaton pedig a romboló által kőzdelte hajrom szállított hajó kőzdelte selyesztett el egyet, a másikat kettőre elmenekült el. Rombolóink visszafordulva minden zavaró esemény nélkül visszatértek Cattarába.

Ezeket az eredményeket a saját egységeink veszteség nélkül el, feladatuk elvégzése után hazaindultak. Hamarosan a császárja és királyi egységekkel a tüzök és gőzvezető elzárta az hatalmas távharc kezdődött. A Novarát felismerve - fokozott táv aláj vették az ellégetes hajók. 15 centiméteres ágyókéssel leadott látószékekkel már akkor tőbbeszer eltaláltak, amikor az még a látószékekhez sem jutott a nagy távolság miatt, Horthy ekkor - a tengeri hajóboró tőrtőnetében elszárr - mesterséges kőzdelte fejlesztett, amelynek leple alatt 8000 méterre kőzdelte meg az ellégetet, majd a kőzdelte hirtelen kőzdelte tüzök tüzet ződés-tört rá. Ekkor azonban Novara selyos találatokat kapott. Az első tiszt, Szuborits József és tőbb katonája meghalt, majd az egyik tüzveg repült el.

a tengerbe teljes kezelésszel lyetve. Nem sokkal ezután a parancsnoki hidat teljesen romba döntötték, egy 15 cm-es gránát repeszei megsebesítették Horthy Miklóst is. Végezetül, amikor egy kávetkezé 15 cm-es gránát a kazánházat és a vízszembolta a gázcsövet, a hajó néhány perces lassulást követően mozdulatlan állapotba került az ellenségnek. Az pedig pergetéssel kezdődött a cirkálásra. A Helgoland teljes erőre kapcsolott, és az ellenség felé ezzel magára vonta a tüzét. A Saida kávetben a mozdulatlan Novarát tábbbszári prázóbilkozás után vontatás kávetre vette és elindult vele a hazai kikötés irányába, kávetben tovább. Az ellenség azonban elre tét, majd ritkulni kezdtek a lávások, és az Antant hajók elbb lemaradtak, majd megfordulnak, és az ellenkező irányban eltértek a harctérre, Budapest (az SMS Budapest legénysége) csatahajó és a Sankt Georg páncélos cirkáló tánt fel a láthatáron hárombolás kávetben Cattarás felé. Ezek biztosítása mellett az öt további rásze Cattarásig biztonságban telt el. A Novara fedélzete. Járt láthatásak a 10 cm-es ágyók és a torpedóvetés csövek. A láthatást vizsgálat tiszttel Horthy Miklós. A harcok után a sebesült Horthyt eláptették. A Novara parancsnokáig herceg Lichtenstein fregattkapitány vette át, és maradt az áboró végéig. Míg ebben az évben a hajót kijavították, de jelentősebb harci eseményre már nem vett részt. A tengerész pályafutás csúcsa, a Császári és Királyi flotta alkonya az otrantási zár szótrombolás napokig árezte hatását. A német és osztrák-magyar tengeralattjárók kávetnyedő hatoltak át a szoroson. uralkodás az ellenség eltt tanósa-tott kijálatán vitáz és kávetnnyedősen erdeményes magatartás" elismeréseként hadiáktmányes 2. osztályú katonai érdemkeresztet adományozta Horthy Miklósnak. Felgyógyulása után a Prinz Eugen csatahajó parancsnokává nevezték ki. Ez a hajó a négy legmodernebb, legőjabb, legnagyobb csatahajók egyike. (Viribus Unitis, Tegetthoff, Prinz Eugen, Szent István). Á S. M. S. Prinz Eugen

1917 őszén kávetponti hatalmak katonailag nagyon járt álltak, hiszen a caparettai áttárást után minden ponton megerősítik pozíciójukat, amelyet az orosz román kávetnből meg tovább erősest. A tengeren ugyanez a helyzet fokozódásának oka az ellenség ellenre is.

A hadihajón a legénység meglehetősen spórtai mádon, ásszezsólvá, és az évek óta tartó láleklá'el szolgálat is árezte hatását. Először a német flottáján mutatkoztak zendőlések, majd az osztrák-magyar hadihajón is.

1918. február 1-én a Cattarás ávetben néhány hajón lázadás tört ki, amelynek kiindulási pontja a Sankt Georg páncélos cirkáló volt. Ezt követve több hajón is letartóztatták a tiszteket, vártás lobogást vonta fel. A kávetzudatba beleivódott az a téveszme, hogy Horthy Miklós mint kávetnleges megbízott utazott Cattarásba. Ez azonban téves! Mint említettem, ekkor már a Prinz Eugen parancsnoka volt, amelyet márdjában sem állt elhagyni.

A lázadás arra ászte az uralkodást, hogy felő vizsgálja a flotta parancsnokának és az egész flottaparancsnokának az alkalmasságát. A tanácskozások során arra az elhatározásra jutottak, hogy Njegevan tengernagynak távoznia kell. Utódjául Horthyt nevezték ki. Ezzel eltértek a régi rendszertől kávet szempontból is. Először is kávetnválasztották a flottaparancsnoki állást a haditengerészet parancsnoki állásaitól. Ez azt jelentette, hogy kávetn feje lett a haditengerészetnek és a minisztériumnak. Második lépésként, ismét szaká-tva a hagyományok Horthy Miklós sorháskapitányt, soron kívül -11 rangidő tiszttáugrásával- ellentengernaggyá és a flotta parancsnokává nevezte ki az uralkodás az ásszes tanácsadójá egyetértésével.

Amikor Reinhard Scheer admirális a német flotta parancsnoka ártésőlt a döntésről a gy kiáltott fel: "Most végre az a fárfi, akire szükségünk van! Később erről a gy nyilatkozott: "Hogy mennyire minden irigységtelmen el Horthy idősebb kártsai is vezőri talentumát, azt saját szájukból hallottam, amikor Horthy tételnek ált megjutalmazását az osztrák-magyar flotta áltre állttatott."

Ugyan erre a kávetkeztetésre jutott Helmut Pemsel, az 1985-ben, a németországi Koblenzben kiadott haditengerészeti áletrajzi lexikon szerője, amikor Horthyról ezt írta: "legálbb tőz esztendővel előbb lett volna szükség a cs. flotta áltön ilyen fárfiára."

Horthy első dolga az volt, hogy javított a matrások ölemezésén, és felszerelésén. Majd legfontosabb feladatnak a kiáptett ortantási zár szótrombolását tekintette. Ennek előkászálását rajta áttették az anconai torpedó cső támaszponton. A rajtával és álja ezeknek a rendkívő gyors és veszélyes kishajóknak az elpusztítását.

Ebben az évben az osztrák-magyar hadvezetés őniusban egy offenzívát tervezett a Pianónál álló kávet Isonzá hadsereg rászótelével. Ennek táimogatására tervezte meg Horthy tengernagy az otrantási zár őjabb megtámadásait lehetőleg végleges megsemmisítésé.

A flotta csatahajóinak bevetését is elhatározta, hiszen tudta, hogy most már a vőkony páncélat, gyors cirkálóknak lennének elegendőek az ellenség nagy hadihajóival szemben.

A flottaparancsnokáig mindent elkávetett, hogy a terv titokban maradjon. Kezdetben csak a fregatt parancsnok, a társzófőnk és a hadmáveleti tiszttudott a tervről, majd fokozatosan bevonták a társzóskari.

A haditerv a kávetkező volt:

A gyorscirkálók a modern, új rombolók csoportja a Jánosius 10-ről - 11-re virradás hajnalban megtámadja az otrantói átvét, a vadászok a felderítő egységeket, illetve az otrantói tengerparti repülőteret. A nagy új csatahajók a hármas csatahajók, mindegyik 1-2 romboló és 4-5 torpedónaszád kátsáretében, hármas hármas csatahajók. A Dál-Adria hármas meghatározott pontjain cirkál. Egyrészt azért, hogy a kórt támadás csoport elvigájt megakadályozza azaz fedezze a ket, másrészt azért, hogy a beavatkozás antant nagy hajókkal a harcot felvegye távol tartva a ket a támadás csoportjainktól. A tengeralattjárók feladata minél több ellenséget elszályesztetni. A repülőterek a rádió egységek feladata a hajók parancsnokainak tájékoztatása az ellenség hollátáról, mozgásáról.

A flotta parancsnokja minden eshetőséget megfontolt és a kímélősekben ismert ellenséges egységek harcát kalkulálva, szinte 100%-osnak tánt a nagy akció sikere. Erre a reményre, az akció rajta tásszerrel jellegetően ká-vál okot adott, a hajózárság kiváló káopzáse, eredményessége, az új hajók harminc és feles ágyúinak az áttá káopzáse és fátánye, a torpedó egységek gyakorlottsága, a gyorscirkálók eddigi eredményei, amelyek csak tengeralattjárók vetelkednek velük. A tiszték és a legénység a februári lüzongás elhalása után, az új flottaparancsnok fiatal, temperamentumos, tetterős iránytársa mellett ájra áonk és aktá-v, valamint fegyelmezett lett. Megszánt a tespedés, amely a nagy hajók legénységén ávek áta erát vet.

A nagy Viribus Unitis osztályú csatahajók kórt csoportban indult el a terv szerint a Dál-Adria felé egy napos káánsággel. Első nap Horthy iránytársa alatt a Viribus Unitis és a Prinz Eugen a másdik fős csoport vezrhajók Szent István csatahajók a Tegetthoffal, Jánosius 9-én, este futott ki Páláiból kilenc kisebb egység ká-sáretében. A csoport Premuda szigettől 11 mórál dnyi távolságban hajózott dál felé másnap hajnalban, amikor a rossz lúthatáságot ágyesen használva a Rizzás, olasz fregattkapitány által vezetett kórt MAS (torpedócsónak) behatolt a rombolók kázzátt, és kórt-kórt torpedó tátek ki a kórt nagy hajók irányába. A Tegetthoffot elvették, de a Szent István halálát kapott. Dájra annak, hogy a legénység mindent megtett a megmentésére, a hajózárság hármas ká-sáretében és elszályedt. A sályedt Szent István

A Szent István elvesztése nem csak ánmagában volt veszteség, hanem azért is mert a terv ásszeomlását jelentette ellenségek tudomására jutott a kószálá d' akció. Nem lehetett tábbá a meglepetésszeráen erejére száimá-t. Horthy hosszas árelgés után lefáta az akció. A flotta parancsnoka és társzari fá nárke egyántetáen ájulás gondolt.

A szárazföldi ugyanakkor megihóult a Jánosius 15-i Piave offenzá-va, valamint megjelentek az amerikai csapatok is a nyugati frontokon. Minde ájra áleszi a lehangoltságot és csággedést. A Horthy mindent megtett a flotta hasznos-társának ádekében. Megszervezte a bávárnaszád akciókat. Tagadhatatlan, hogy a flotta tevékenysége a Szent István pusztulása után sem lanyhult és minde parancsnokának kázzánnhetá. Mág akkor is erás kázzel tartó áea flotta kormánykerekéte, amikor október 30-án megátt a legfelsbb parancs: A hadiflottát minden felszerelésé egyátt ájt kellett adni a Szerbek, Horvátok és Szlovének Nemzeti Tanácsának a monarchia tábbi nápe tulajdonjogának a fenntartásával!

Az átdás formasági október 31-én dálel átt zajlottak le a Viribus Unitis vezrhajón, Horthy lakosztályában. Koch Meted fragattkapitány, egy laibachi száletásá szlovén tengerésztiszt, az, aki a jegyzá kányv aljá-rása után azonn lobogás vältájt kávetel. Horthy ekkor kijelentette, hogy erről szá sem lehet, amá-g á a hajón van, addig az osztrák-magyar lobogás a Viribus Unitis és a tábbi hajók árbocán marad. Á pedig csak dálután fog távozni, tehát a lobogás vältájt csak azután tártánnhet meg. A bizottság minden tagja elfogadta Horthy váleményét, Koch Meted megszágyenálve magára maradt.

Dálután 16 árakor, minden hajón felsorakozott a legénység, mág egyszer utoljára fegyelmezetten és megtártáon piros - fehér - piros hadilobogók utolsá levonása.

A hajók legénységének egyhangú ká-váinsájra táálk is elbácsázt az admirális, majd 16 ára 30 perckor elhag flottaparancsnoki hajót. Magával vitte a hajók selyem dá-szlobogóját, a parancsnoki lobogóját, valamint Ferenc Jászef arckáopát.

Horthy Páláiból Badenbe utazik és jelenti IV. Károlynak a flotta átdását. Ekkor az uralkodás váogsá gesztusként eláápteti altengernagy á áea legválságosabb idben is kimagaslás, kiváló szolgálati és az ellenség elátt mindtanásá-tott bátor magatartásának elismeréseken.

Ezzel váget árt Horthy Miklós tengerészeti pályafutása, valamint vágárványesen megszánt átezni a Császár Haditengerészet is.

Horthy Miklós a politikus

Horthy Miklós politikai tevékenységét a mai napig nem tudjuk reájlisan, tárgyilagosan ártákelni. Tány, hogy 1918, október 31-én, amikor lelépett hajózárság és romhalmazt táált maga kárrál szeretett hájnkban. Á volt az, aki a romokból egy megcsonkott, de mágis máská d' országot tudott ápá-teni. Majd átt a II. világháború, és minden váge lett. Fátá d' kányvának vágáon keményen állájt foglalt Horthy orszáig ápá-tá munkássága mellett:

â€œA nemzet hajásjásnak parancsnoki hâ-dja, 1944. oktâber 15-e fekete vasârnapija âta âres.Minden magyarnak a hâ-dor a helye!â€

Ezen eredmânyek ellenâre Horthy Miklâs minden remânyâot elveszâ-tve, hogy viszont lâthatja szeretett hazâjjâjt 1957. februâr 9-âon emigrâjnskâont hunyt el Portugâlijâban.

-Emlâkâot mindârtâkre megâ'rizzâ¼k ellentengernagy âr! Nyugodjon bâkâben kormâjnyzâ âr!Kiss âœolafâ€ Csal

Felhasznâlt irodalom:

- Bencsik Gâbor: Horthy Miklâs Magyar Mercurius kiadâ 2003
- Csonkarâti Kâjroly: Horthy, a tengerâsz; Zrâ-nyi kiadâ 1993
- Csonkarâti Kâjroly: Az Osztrâk-Magyar Monarchia haditengerâszete
- Fâldi Pâj: Az osztrâk- magyar haditengerâszet târtânete Anno kiadâ
- Kiss Csaba: A Csâszâri âs Kirâlyi flotta kâzirat
- Kiss Csaba: Az S.M.S. Novara gyorscirkâjâ
- Nagy Miklâs Mihâjly: Boldog bâkeidâk haditengerâszei Kornâtâjs kiadâ 2003
- Szimon Miklâs: Hogyan lett egy kenderesi kismemesi gazdâilkodâ fiâjbâ! az Osztrâk - Magyar Haditengerâszet fâ'parancsnoka? Csatajk az Adriâjn Horthy Miklâs irâjnyâ-tâjsâjval.A Szent Istvâjn csatahajâ elsâ¼llyedâse.

â